

บทที่ 4

ลักษณะทางสังคมและการเมือง

การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 จนถึง พ.ศ. 2530 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามลักษณะของภัยคุกคาม รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ ด้วย จากการศึกษาเลือกหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน 69 หมู่บ้าน ใน 4 จังหวัด ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล ได้มีหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วม เป็นผู้ปฏิบัติงานตามโครงการในพื้นที่หลายหน่วยงาน

ในบทนี้จะนำเสนอลักษณะทางสังคมและการเมือง ซึ่งแยกประเด็นเสนอเป็น 4 ตอนคือ

1. การฝึกอบรม
2. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
3. ความมั่นคง
- 4.ทัศนคติต่อโครงการนี้

การฝึกอบรม

ส่วนหนึ่งของการทำงานตามโครงการนี้คือการจัดอบรมด้านต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมาย มีส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมดำเนินงานดังนี้¹

1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดอบรมวิชาช่างปูน, ช่างไม้, ช่างเหล็กโครงสร้าง และช่างไฟฟ้า

2. สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 9 อบรมคณะกรรมการกลางหมู่บ้านและอบรมกลุ่มสตรีและเยาวชน

3. สังกัดกรมอาชีวศึกษา

วิทยาลัยเทคนิคยะลา อบรมการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เล็ก และจักรยานยนต์

ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า อาหารและโภชนาการ

วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ และ โรงเรียนสารพัดช่างสงขลา อบรมการบำรุงรักษา

เครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ ช่างไฟฟ้า ศิลปประดิษฐ์ อาหารและโภชนาการ การตรวจซ่อม

เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ช่างไม้ก่ออิฐและงานปูน ช่างตัดผมชาย ช่างตัดผมและเสริมสวยเบื้องต้น

ช่างตัดเสื้อสตรีเบื้องต้น

วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส และ โรงเรียนสารพัดช่างนราธิวาส อบรมการตรวจซ่อม

เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน อาหารและโภชนาการและการถนอมอาหาร

วิทยาลัยเทคนิคสตูล อบรมวิชาทอผ้าทอหัตถ์ อาหารโภชนาการและการถนอมอาหาร

การซ่อมบำรุงรักษาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ งานไม้งานปูน

วิทยาลัยเกษตรกรรมนราธิวาส อบรมด้านเกษตรกรรมและผู้นำเกษตรกร

วิทยาลัยเกษตรกรรมสงขลา อบรมวิชาการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์

¹จากเอกสารบรรยายสรุปการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-

วิทยาลัยเกษตรกรรมสุคต อบรมการเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงเป็ดไข่ และการทำแปลงสาธิตการปลูกผัก

4. สำนักงานเกษตรภาคใต้

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา อบรมกลุ่มเกษตร, อบรมกลุ่มผลิตและแม่บ้านเกษตรกร
สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส อบรมกลุ่มเกษตร

5. กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ อบรมกลุ่มจำหน่ายและสหกรณ์

นอกจากการฝึกอบรมตามโครงการของแต่ละหน่วยงานแล้วยังมีการพัฒนาด้านสาธารณูป-
การต่าง ๆ จากหลายหน่วยงานอีก เช่น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท, สำนักงานชลประทานที่ 12,
สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, กรมพัฒนาที่ดิน, กรมทหาร-
ราบที่ 5, กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 9 และกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหาร
ที่ 43

จากการประเมินผลด้านการฝึกอบรมได้รวบรวมหัวข้อวิชาที่อบรมทั้งหมดภายในระยะ 5 ปี
ตามโครงการได้ 11 สาขา ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับวิชาที่จะนำไปประกอบอาชีพ หรือใช้เป็นประโยชน์
แก่ตัวเองและชุมชนได้ การวิเคราะห์แยกตามเพศและสถานภาพทางสังคม คือ ผู้ชาย ซึ่งหมายถึงผู้ที่มี
ตำแหน่งหน้าที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านหรือตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ และกลุ่มประชาชน จากจำนวนผู้ตอบ
แบบสอบถามทั้งหมด 316 คน เป็นผู้ชาย 216 คนคิดเป็นร้อยละ 68.4 ผู้หญิง 100 คนคิดเป็นร้อยละ
31.6 เมื่อแยกตามสถานภาพทางสังคมมีผู้นำ 77 คนคิดเป็นร้อยละ 24.4 และประชาชน 239 คน
คิดเป็นร้อยละ 75.6

ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีผู้เข้าอบรมจำนวนจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับดังนี้

1. การป้องกันตนเองและหมู่บ้าน	จำนวน	168 คน
2. การปลูกพืชผลไม้	จำนวน	111 คน
3. การทำปุ๋ยหมัก	จำนวน	111 คน
4. สหกรณ์	จำนวน	100 คน
5. การปลูกพืชผักสวนครัว	จำนวน	92 คน
6. การเลี้ยงสัตว์	จำนวน	86 คน
7. การถนอมอาหาร	จำนวน	84 คน
8. สุขอนามัย	จำนวน	69 คน
9. การซ่อมบ้านเรือน	จำนวน	44 คน
10. การซ่อมเครื่องยนต์เล็ก	จำนวน	42 คน
11. การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	จำนวน	32 คน

การอบรมเรื่องการป้องกันตนเอง ซึ่งจัดอบรมโดย ชุดตำรวจพัฒนา ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43, ชุดทหารพัฒนากรมทหารราบที่ 5 มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมสูงสุด รองลงมาเป็นการอบรมด้านการเกษตร, โภชนาการ, อนามัย และด้านช่างเป็นกลุ่มที่มีผู้เข้าอบรมจำนวนน้อยสุด

จากตารางที่ 24 ซึ่งแสดงจำนวนผู้ที่ผ่านการอบรมภายใน 5 ปี จำแนกตามเพศของผู้เข้าอบรมพบว่าส่วนใหญ่ผู้ชายจะเข้ารับการอบรมในสาขาต่าง ๆ มากกว่าผู้หญิง ยกเว้นสาขาสุขอนามัยและการถนอมอาหาร ซึ่งมีจำนวนผู้หญิงเข้าอบรมมากกว่า

ประเด็นสำคัญที่พบจากการเปรียบเทียบผู้เข้าอบรมตามเพศ พบว่าผู้หญิงจะเข้าอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับในครัวเรือนหรือวิชาที่ไม่ต้องออกไปหาอาชีพนอกบ้านจำนวนค่อนข้างสูง เช่น อบรมวิชาการถนอมอาหารร้อยละ 67.9, ด้านสุขอนามัยร้อยละ 50.7, การเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 30.2, การปลูกผักสวนครัวร้อยละ 29.3 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เข้าอบรมชาย ในด้านการเข้ารับการอบรมของผู้ชายพบว่าวิชาการศึกษาป้องกันตนเอง และหมู่บ้านสูงสุตร้อยละ 91.7 รองลงมาเป็นการซ่อมบ้านเรือนร้อยละ 90.9, การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านร้อยละ 87.5, การปลูกผลไม้ร้อยละ 79.3, การซ่อมเครื่องยนต์เล็กร้อยละ 78.6, สหกรณ์ร้อยละ 78.0 ตามลำดับ ซึ่งเป็นการเลือกสาขาที่เข้าอบรม โดยใช้บทบาทของเพศเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้เข้าอบรม จากการสำรวจของกรมส่งเสริมการเกษตร (2530) พบว่าผู้หญิงเป็นแรงงานที่สำคัญในการทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงชีพ นอกจากนี้ผู้หญิงในชนบทยังเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบทั้งหมดเกี่ยวกับงานบ้าน การหุงหาอาหาร และการถนอมอาหาร การดูแลบ้าน ด้านสุขภาพอนามัย เมื่อคิดเป็นร้อยละของการมีส่วนร่วมของผู้หญิง ในกิจกรรมการเกษตร (ตารางที่ 25) จะพบว่าสอดคล้องกับการเข้ารับการอบรมของสตรีตามสาขาที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อสภาพการทำงาน

ด้านสถานภาพทางสังคมเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้นำและประชาชน กลุ่มผู้นำได้เข้าอบรมสูงในเรื่องการซ่อมบ้านเรือนร้อยละ 47.7 การซ่อมเครื่องยนต์เล็กร้อยละ 42.9 และการป้องกันตนเองและหมู่บ้านร้อยละ 38.1 ในกลุ่มประชาชนได้เข้าอบรมสูงในเรื่องการถนอมอาหารร้อยละ 84.5 การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านร้อยละ 75.0 สุขอนามัยร้อยละ 73.9 และการเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 72.1

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนผู้ผ่านการอบรม จำแนกตามเพศและสถานภาพทางสังคม

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

วิชาที่อบรม	เพศ			สถานภาพทางสังคม		
	ชาย	หญิง	รวม	ผู้นำ	ประชาชน	รวม
1. การปลูกผักสวนครัว	70.7 (65)	29.3 (27)	100.0 (92)	33.0 (33)	67.0 (67)	100.0(100)
2. การปลูกผลไม้	79.3 (88)	20.7 (23)	100.0(111)	29.7 (33)	70.3 (78)	100.0(111)
3. การทำปุ๋ยหมัก	74.8 (83)	25.2 (28)	100.0(111)	28.8 (32)	71.2 (79)	100.0(111)
4. การซ่อมบ้านเรือน	90.9 (40)	9.1 (4)	100.0 (44)	47.7 (21)	52.3 (23)	100.0 (44)
5. สุขอนามัย	49.3 (34)	50.7 (35)	100.0 (69)	26.1 (18)	73.9 (51)	100.0 (69)
6. การถนอมอาหาร	32.1 (27)	67.9 (57)	100.0 (84)	15.5 (13)	84.5 (71)	100.0 (84)
7. สหกรณ์	78.0 (78)	22.0 (22)	100.0(100)	33.0 (33)	67.0 (67)	100.0(100)
8. การเลี้ยงสัตว์	69.8 (60)	30.2 (26)	100.0 (86)	27.9 (24)	72.1 (62)	100.0 (86)
9. ซ่อมเครื่องยนต์เล็ก	78.6 (33)	21.4 (9)	100.0 (42)	42.9 (18)	57.1 (24)	100.0 (42)
10. การป้องกันตนเอง	91.7(154)	8.3 (14)	100.0(168)	38.1 (64)	61.9(104)	100.0(168)
11. การซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	87.5 (28)	12.5 (4)	100.0 (32)	25.0 (8)	75.0 (24)	100.0 (32)

ตารางที่ 25 แสดงการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในกิจกรรมการเกษตร

กิจกรรม	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ
การทำนา	65
พืชไร่	50
พืชสวน	50
ปลูกผัก	100
หม่อนไหม	100
ปรับปรุงดิน (ปุ๋ยหมัก)	80
การกำจัดศัตรูพืช	50
การจัดการไร่นา	70
การเก็บเกี่ยว	50
การเก็บรักษาและแปรรูปอาหาร	100
การเลี้ยงสัตว์	50
การประมงน้ำจืด	90

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. 2530

การนำความรู้ไปใช้

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐาน กับการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ ซึ่งแยกประเด็นเป็นการนำไปปฏิบัติเอง ซึ่งเป็นการใช้โดยตรงและการถ่ายทอดให้ผู้อื่น เมื่อแยกพิจารณาตามเพศพบว่า กลุ่มผู้หญิงจะนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ 50.6 และถ่ายทอดให้ผู้อื่นร้อยละ 32.5 ในขณะที่ผู้ชายจะมีการถ่ายทอดให้ผู้อื่นร้อยละ 37.6 และนำไปปฏิบัติร้อยละ 49.2 จะเห็นได้ว่าผู้ชายจะมีบทบาทในการนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นสูงกว่า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่ผู้ชายจะมีการสมาคมกับคนนอกบ้านมากกว่าผู้หญิงและสอดคล้องกับสาขาที่อบรมด้วย เพราะผู้หญิงส่วนใหญ่จะอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับในครัวเรือน กิจกรรมในบ้านมากกว่า

ในด้านสถานภาพทางสังคม ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า-ไคสแควร์ = 7.68609 ที่ d.f. = 2 โดยกลุ่มผู้นำจะมีการนำไปปฏิบัติและการถ่ายทอดให้ผู้อื่นเท่ากันคือ ร้อยละ 46.7 ส่วนในกลุ่มประชาชนจะมีการนำไปปฏิบัติสูงกว่า คือ ร้อยละ 50.8 และถ่ายทอดให้ผู้อื่นร้อยละ 32.0 ซึ่งตรงตามหน้าที่ของผู้หน้าที่จะต้องมีการถ่ายทอดให้ชาวบ้านทราบ

การวิเคราะห์การนำความรู้จากการอบรมไปใช้กับการศึกษาพบว่า มีระดับความเชื่อมั่นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไคสแควร์ = 25.78985 ที่ d.f. = 4 พบว่า กลุ่มคนที่ไม่ได้รับการศึกษาจะมีการนำไปปฏิบัติสูงถึงร้อยละ 67.3 การถ่ายทอดให้ผู้อื่นต่ำที่สุดร้อยละ 12.2 และไม่ได้ใช้ความรู้เลย

ร้อยละ 20.4 ในขณะที่ผู้จบระดับประถมศึกษามีการนำไปปฏิบัติร้อยละ 48.7 และถ่ายทอดให้ผู้อื่น ร้อยละ 37.3 ในกลุ่มผู้จบสูงกว่าประถมจะมีการนำไปปฏิบัติร้อยละ 24.1 และจะมีการถ่ายทอดให้ผู้อื่น ร้อยละ 69.0 จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีผลสูงต่อการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่น ดังตาราง ที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับการนำความรู้จากการอบรมไปใช้
หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ข้อมูลพื้นฐาน	การนำความรู้ไปใช้			ค่า ไคสแควร์ d. f.
	นำไปปฏิบัติ	ถ่ายทอดให้ผู้อื่น	ไม่ได้ใช้	
N.S. 1. เพศ				
ชาย	49.2 (93)	37.6 (71)	13.2 (25)	= .96154
หญิง	50.6 (42)	32.5 (27)	16.9 (14)	d. f. = 2
S. 2. สถานภาพทางสังคม				
ผู้นำ	46.7 (35)	46.7 (35)	6.7 (5)	= 7.68609
ประชาชน	50.8 (100)	32.0 (63)	17.3 (34)	d. f. = 2
S. 3. การศึกษา				
ไม่ได้รับ จบระดับประถม	67.3 (33)	12.2 (6)	20.4 (10)	=25.78985
จบสูงกว่าประถม	48.7 (94)	37.3 (72)	14.0 (27)	d. f. = 4
	24.1 (7)	69.0 (20)	6.9 (2)	

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

การรวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มของชาวบ้านได้แบ่งลักษณะกลุ่มออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. *กลุ่มอาชีพ* หมายถึง กลุ่มที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหรือเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มพัฒนายางแผ่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มช่าง กลุ่มออมทรัพย์
2. *กลุ่มพัฒนา* หมายถึง กลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนากลุ่มบุคคล หรือช่วยเหลือกลุ่มบุคคล เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมข้อมูลผู้ผ่านโครงการพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 258 คน เป็นสมาชิกกลุ่มโดยสังกัดกลุ่มอาชีพ 122 คน กลุ่มพัฒนาคน 136 คน และไม่ได้เป็นสมาชิก 62 คน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ประเภท จะเห็นได้ว่าประชาชนตามโครงการส่วนใหญ่จะได้เป็นสมาชิกกลุ่มประเภทคน ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาคนในพื้นที่ในเรื่องของการตั้งกลุ่มก่อน ส่วนในด้านกิจกรรมหรืออาชีพต่าง ๆ จะเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดภายหลังการรวมกลุ่มกันได้แล้ว

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนของผู้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

ประเภทกลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กลุ่มอาชีพ	122	38.1
2. กลุ่มพัฒนา	136	42.5
3. ไม่ได้เป็นสมาชิก	62	19.4
รวม	320	100.0

แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มจากตารางที่ 28 ซึ่งได้ตั้งประเด็นสาเหตุไว้ เพราะอิทธิพลจากเพื่อนชักชวนหรือ เพราะคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น พบว่าแรงจูงใจเพราะอยากได้รับความรู้สูงถึงร้อยละ 27.3 รองลงมาเพราะคิดว่าได้ประโยชน์ร้อยละ 19.9 เพราะเพื่อนชักชวนร้อยละ 3.7 และเพราะอยากช่วยคนอื่นร้อยละ 2.6 ส่วนที่เป็นคำตอบอื่น ๆ นั้นมีหลายประเด็นที่น่าจะนำมาประกอบการพิจารณาได้ เช่น เป็นเพราะนโยบายของทางราชการ ให้ผู้นำหรือผู้ที่รับผิดชอบอยู่ในพื้นที่หาคนมา เพื่อเข้าร่วมกลุ่มจัดตั้งกลุ่ม โดยมีได้สมัครใจและพบว่าในกลุ่มหลายกลุ่มที่มีสมาชิกเข้ากัน ซึ่งหากเป็นชาวบ้านที่มีแนวคิดก้าวหน้า ชยันก็มักจะได้รับเลือกให้เข้าร่วมกลุ่มอยู่เสมอด้วย นอกจากนี้แรงจูงใจอื่น ๆ อาจเป็นเรื่องของเวลาของการจัดกิจกรรมกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งหากตรงกับเวลาการทำงานประจำของชาวบ้านก็จะมีสมาชิกอยากเข้าร่วมกลุ่ม ผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ก็ต้องเป็นผู้ที่มีเวลาว่างพอสมควร และเมื่อดูจากระดับฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่วนใหญ่ค่อนข้างต่ำของกลุ่มชาวบ้านแล้วต้องการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัวให้พอจะเป็นเรื่องที่สำคัญมากกว่า

ตารางที่ 28 แสดงแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพราะเพื่อนชักชวน	10	3.7
2. อยากได้รับความรู้	74	27.3
3. คิดว่าได้รับประโยชน์	54	19.9
4. อยากช่วยเหลือคนอื่น	7	2.6
5. อื่น ๆ	126	46.5
รวม	271	100.0

เมื่อเปรียบเทียบประเภทของกลุ่มและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ในกลุ่มอาชีพ แรงจูงใจที่สูง ในการร่วมกลุ่มเพราะคิดว่าได้รับประโยชน์ร้อยละ 24.6 รองลงมาเพราะอยากได้รับความรู้ร้อยละ 18.9 ส่วนกลุ่มประเภทคน แรงจูงใจสูงเพราะอยากได้รับความรู้ร้อยละ 33.8 และคิดว่าได้รับประโยชน์ร้อยละ 17.6 ซึ่งตรงประเด็นเพราะผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มอาชีพ จะได้รับประโยชน์ เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จะนำไปหารายได้เพิ่มเติมได้ส่วนกลุ่มพัฒนาคน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กิจกรรมของกลุ่มจะมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อรับการอบรมเพิ่มความรู้หรือมีกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ตามลักษณะของสมาชิกที่รวมกลุ่มนั้น ๆ

ตารางที่ 29 แสดงประเภทของกลุ่มและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

แรงจูงใจในการร่วมกลุ่ม	ประเภทกลุ่ม		
	กลุ่มอาชีพ	กลุ่มพัฒนาคน	รวม
1. เพราะเพื่อนชักชวน	4.9 (6)	2.9 (4)	3.9 (10)
2. อยากได้รับความรู้	18.9 (23)	33.8 (46)	26.7 (69)
3. คิดว่าได้รับประโยชน์	24.6 (30)	17.6 (24)	20.9 (54)
4. อยากช่วยเหลือคนอื่น	.8 (1)	4.4 (6)	2.7 (7)
5. อื่น ๆ	50.8 (62)	41.2 (56)	45.7 (118)
รวม	100.0 (122)	100.0 (136)	100.0 (258)

จากการรวมกลุ่มได้สอบถามถึง ประโยชน์ของการรวมกลุ่มที่จะมีต่อหมู่บ้าน ซึ่งผู้ตอบได้ บอกระดับความสำคัญ โดยกลุ่มผู้รักษาความปลอดภัยมีผู้ตอบสูงสุด 151 คน รองลงมาเป็นกลุ่มออมทรัพย์ 128 คน และกลุ่มแม่บ้าน 105 คน ประโยชน์ที่คิดว่ามีต่อหมู่บ้านสูง ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์จำนวนร้อยละ 47.6 ประโยชน์ปานกลาง และน้อย ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านจำนวนร้อยละ 43.8 ในกลุ่มของผู้ที่มีสมาชิก จำนวนไม่มากกลุ่มที่คิดว่ามีประโยชน์มาก ได้แก่ กลุ่มพัฒนาอาชีพ, กลุ่มเกษตรและกลุ่มพัฒนาช่างแผ่น จำนวนร้อยละ 59.2, 58.3 และ 55.6 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่สมาชิกคิดว่ามีประโยชน์ต่อหมู่บ้านน้อย คือ กลุ่มเยาวชน ผู้ตอบจำนวนร้อยละ 64.9 และ กลุ่มช่างร้อยละ 45.7 จะเห็นได้ว่าลักษณะกลุ่มที่ผู้ที่เป็นสมาชิกคิดว่ามีประโยชน์ต่อหมู่บ้านมากจะเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือด้านรายได้แก่สมาชิก และเกี่ยวข้องกับ อาชีพของคนในท้องถิ่นนั้น ในเรื่องกลุ่มเยาวชนยังคงมีบทบาทน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะมีจำนวนเยาวชน ที่อายุต่ำกว่า 25 ปีจำนวนน้อยที่ร่วมโครงการนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนกลางคน ซึ่งเป็นวัยทำงานสร้าง ครอบครัวมากกว่า นอกจากกลุ่มต่าง ๆ ที่แสดงไว้ในตารางที่ 30 แล้วยังมีกลุ่มอื่น ๆ อีกหลายกลุ่มที่มี คะแนนรวมต่ำ และไม่ได้นำมาแสดงไว้เช่น กลุ่มศาสนา, กลุ่มลูกเรือชาวบ้าน, กลุ่มเลี้ยงแพะ, เลี้ยง ปลา, ธนาคารข้าว ฯลฯ

กลุ่มต่าง ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีประโยชน์ต่อหมู่บ้านโดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ตอบ แบบสอบถามมากไปหาน้อย มีดังนี้

ตารางที่ 30 แสดงประโยชน์ของกลุ่มที่มีต่อหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (คน)

กลุ่ม	มีประโยชน์ต่อหมู่บ้าน			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. รักษาความปลอดภัย	35.1(53)	35.1(53)	29.8(45)	100.0 (151)
2. แม่บ้าน	12.4(13)	43.8(46)	43.8(46)	100.0 (105)
3. ออมทรัพย์	47.6(61)	21.9(28)	30.5(39)	100.0 (128)
4. เยาวชน	10.5 (6)	24.6(14)	64.9(37)	100.0 (57)
5. สตรีอาสา	31.3(26)	45.8(38)	22.9(19)	100.0 (83)
6. ช่าง	25.7 (9)	28.6(10)	45.7(16)	100.0 (35)
7. พัฒนาย่างแผ่น	55.6(45)	33.3(27)	11.1 (9)	100.0 (81)
8. สหกรณ์	43.4(36)	43.4(36)	13.2(11)	100.0 (83)
9. เกษตร	58.3 (7)	25.0 (3)	16.7 (2)	100.0 (12)
10. พัฒนาอาชีพ	59.2(16)	22.2 (6)	18.5 (5)	100.0 (27)

ตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบประเภทของกลุ่มและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม โดยแบ่งตามจังหวัดและการนับถือศาสนา เมื่อแบ่งตามจังหวัด (สงขลาและยะลา) พบว่าจังหวัดสงขลา ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มพัฒนาคนสูงร้อยละ 68.9 ส่วนจังหวัดยะลาผู้ตอบกลุ่มอาชีพสูงกว่ากลุ่มประเภทคน คือ จำนวนร้อยละ 69.01 ด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม ทั้ง 2 จังหวัด สงขลา และยะลา สนใจเข้าร่วมกลุ่มเหมือนกันคือ เพราะอยากได้รับความรู้สูงสุดร้อยละ 29.5 และ 24.6 ตามลำดับรองลงมาเพราะคิดว่าได้รับประโยชน์ร้อยละ 22.1 และ 17.2 ตามลำดับ

ในด้านการนับถือศาสนา ผู้นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่จะเข้ากลุ่มพัฒนาคน คือ ร้อยละ 76.2 ส่วนผู้นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 62.4 อยู่ในกลุ่มอาชีพ ส่วนแรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มทั้งผู้นับถือศาสนาอิสลาม และศาสนาพุทธเข้าร่วมกลุ่มเพราะอยากได้รับความรู้ร้อยละ 22.1 และ 30.5 และคิดว่าได้รับประโยชน์ร้อยละ 19.2 และ 20.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 31 แสดงประเภทของกลุ่มและแรงจูงใจแบ่งตามจังหวัดและการนับถือศาสนา

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

	จังหวัด		ศาสนา	
	สงขลา	ยะลา	อิสลาม	พุทธ
ประเภทกลุ่ม				
1. กลุ่มอาชีพ	31.1 (46)	69.1 (76)	23.8 (24)	62.4 (98)
2. กลุ่มพัฒนาคน	68.9 (102)	30.9 (34)	76.6 (59)	37.6 (59)
รวม	100.0 (148)	100.0 (110)	100.0 (104)	100.0 (157)
แรงจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม				
1. เพื่อนชักชวน	5.4 (8)	1.6 (2)	5.8 (6)	2.4 (4)
2. อยากได้รับความรู้	29.5 (44)	24.6 (30)	22.1 (23)	30.5 (51)
3. คิดว่าได้รับประโยชน์	22.1 (33)	17.2 (21)	19.2 (20)	20.4 (34)
4. อยากช่วยเหลือคนอื่น	4.0 (6)	0.8 (1)	2.9 (3)	2.6 (7)
5. อื่น ๆ	38.9 (58)	55.7 (68)	50.0 (52)	44.3 (74)
รวม	100.0 (149)	100.0 (122)	100.0 (104)	100.0 (167)

ความมั่นคง

สภาพของความมั่นคงในท้องถิ่น คณะผู้วิจัยได้กำหนดลำดับสภาพของความมั่นคงของหมู่บ้าน เป็น 4 ลำดับ โดยกำหนดจากสภาพที่มีความรุนแรงน้อยถึงรุนแรงมาก คือ การลักเล็กขโมยน้อย, การปล้นทรัพย์สิน การทำร้ายร่างกายและทำยาคือ ลักษณะบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติ จากการคุกคามของผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติได้แยกประเด็นการพิจารณาคำนวณความมั่นคง โดยเปรียบเทียบตามจังหวัดของผู้ตอบตามตารางที่ 32

โดยทั่วไปมีการลักเล็กขโมยน้อยในอัตราค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 45.1 รองลงมาเป็นเรื่องของการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติร้อยละ 26.5 การทำร้ายร่างกายร้อยละ 17.4 และต่ำสุดเป็นการปล้นทรัพย์สินร้อยละ 9.2 เมื่อเปรียบเทียบสภาพความมั่นคงของหมู่บ้านกับตัวแปรจังหวัดสงขลาและยะลาพบว่าในจังหวัดสงขลามีการลักเล็กขโมยน้อยร้อยละ 68.1 สูงกว่าในพื้นที่จังหวัดยะลาร้อยละ 22.0 การปล้นทรัพย์สินในจังหวัดสงขลามีร้อยละ 11.5 จังหวัดยะลาร้อยละ 7.0 ส่วนเรื่องการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ พบว่าจังหวัดยะลาที่สูงกว่าพื้นที่ในจังหวัดสงขลา คือ ร้อยละ 42.6 และ 10.8 ตามลำดับ และการทำร้ายร่างกายจังหวัดยะลาร้อยละ 17.6 สูงกว่าจังหวัดสงขลาร้อยละ 17.0 สภาพความมั่นคงโดยภาพรวมสภาพของความรุนแรงน้อยจะมีมากในพื้นที่จังหวัดสงขลา ส่วนสภาพความมั่นคงที่เป็นเรื่องรุนแรงมากจะมีมากในพื้นที่จังหวัดยะลา

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบจังหวัดกับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง		จังหวัด		รวม
		สงขลา	ยะลา	
1. การลักเล็กขโมยน้อย	ไม่มี	31.9 (51)	78.0 (124)	54.9 (175)
	มีบ้าง	68.1 (109)	22.0 (35)	45.1 (144)
รวม		100.0 (160)	100.0 (159)	100.0 (319)
2. การปล้นทรัพย์สิน	ไม่มี	88.5 (139)	93.0 (147)	90.8 (286)
	มีบ้าง	11.5 (18)	7.0 (11)	9.2 (29)
รวม		100.0 (157)	100.0 (158)	100.0 (315)

ตารางที่ 32 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	จังหวัด		รวม	
	สงขลา	ยะลา		
3. การทำร้ายร่างกาย	ไม่มี	82.8 (130)	82.4 (131)	82.6 (261)
	มีบ้าง	17.2 (27)	17.6 (28)	17.4 (55)
รวม		100.0 (157)	100.0 (159)	100.0 (316)
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อ- ประเทศชาติ	ไม่มี	89.2 (141)	57.4 (89)	73.5 (230)
	มีบ้าง	10.8 (17)	42.6 (66)	26.5 (83)
รวม		100.0 (158)	100.0 (155)	100.0 (313)

นอกจากนั้นได้เปรียบเทียบกับการใช้ภาษาไทยและสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน ดังตารางที่ 33 เพื่อศึกษาถึงทักษะในการสื่อสารเรื่องภาษาไทยของคนกลุ่มต่าง ๆ (ซึ่งผู้ตอบส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 82.7 พูดภาษาไทยได้ มีเพียงร้อยละ 17.3 ซึ่งพูดได้บ้างหรือไม่ได้)

ผู้ที่พูดภาษาไทยได้มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพความมั่นคงว่ามีการลักเล็กขโมยน้อย, การปล้นทรัพย์สิ้นและการทำร้ายร่างกายสูงกว่าผู้ที่พูดภาษาไทยได้บ้าง/ไม่ได้บ้าง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในเรื่องของการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ กลุ่มผู้ตอบที่พูดภาษาไทยได้บ้าง/ไม่ได้จะ เห็นว่ามีสูงถึงร้อยละ 50.0 มากกว่ากลุ่มผู้พูดภาษาไทยได้ซึ่งมีผู้ตอบจำนวนร้อยละ 21.7 ในกรณีนี้อาจเป็นประเด็นที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะทางการใช้ภาษาไทยของกลุ่มชาวบ้านมีผลต่อแนวคิดในด้านของความมั่นคง ในขณะที่ผู้พูดภาษาไทยได้คิดว่ามีการคุกคามด้านความมั่นคงต่ำ แต่ผู้พูดภาษาไทยไม่ได้กลับเห็นว่าสูงกว่า

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภาษาไทยกับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง		การใช้ภาษาไทย		รวม
		พูดได้	พูดได้บ้าง/ไม่ได้	
1. การลักเล็กขโมยน้อย	ไม่มี	51.7 (134)	69.5 (41)	55.0 (175)
	มีบ้าง	48.3 (125)	30.5 (18)	45.0 (143)
รวม		100.0 (259)	100.0 (59)	100.0 (318)
2. การปล้นทรัพย์สิน	ไม่มี	88.8 (229)	100.0 (56)	90.8 (285)
	มีบ้าง	11.2 (29)	00.0 (0)	9.2 (29)
รวม		100.0 (258)	100.0 (56)	100.0 (314)
3. การทำร้ายร่างกาย	ไม่มี	79.5 (206)	96.4 (54)	82.5 (260)
	มีบ้าง	20.5 (53)	3.6 (2)	17.5 (55)
รวม		100.0 (259)	100.0 (56)	100.0 (315)
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อ ประเทศชาติ	ไม่มี	78.3 (202)	50.0 (27)	73.4 (229)
	มีบ้าง	21.7 (56)	50.0 (27)	26.6 (83)
รวม		100.0 (258)	100.0 (54)	100.0 (312)

จากข้อคิดเห็นของผู้นับถือศาสนาอิสลาม และพุทธต่อสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน ตารางที่ 34 ด้านการลักเล็กขโมยน้อย ผู้นับถือศาสนาอิสลามคิดว่ามีบ้างร้อยละ 51.7 ในกลุ่มผู้นับถือศาสนาพุทธคิดว่าไม่มีร้อยละ 60.5 ด้านการปล้นทรัพย์สิ้น และการทำร้ายร่างกาย ส่วนใหญ่คิดว่าไม่มีในด้านการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ ผู้นับถือศาสนาอิสลามคิดว่ามีบ้างร้อยละ 34.0 และผู้นับถือศาสนาพุทธคิดว่ามีบ้างร้อยละ 20.3

ตารางที่ 34 แสดงการเปรียบเทียบการนับถือศาสนากับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	ศาสนา		รวม	
	อิสลาม	พุทธ		
1. การลักเล็กขโมยน้อย	ไม่มี	48.3 (71)	60.5 (104)	54.9 (175)
	มีบ้าง	51.7 (76)	39.5 (68)	45.1 (144)
รวม	100.0 (149)	100.0 (172)	100.0 (319)	
2. การปล้นทรัพย์สิ้น	ไม่มี	86.1 (124)	94.7 (162)	90.8 (285)
	มีบ้าง	13.9 (20)	5.3 (9)	9.2 (29)
รวม	100.0 (144)	100.0 (171)	100.0 (315)	
3. การทำร้ายร่างกาย	ไม่มี	89.6 (129)	76.7 (132)	82.6 (261)
	มีบ้าง	10.4 (15)	23.3 (40)	17.5 (55)
รวม	100.0 (144)	100.0 (172)	100.0 (316)	
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อ ประเทศชาติ	ไม่มี	66.0 (93)	79.7 (137)	73.5 (230)
	มีบ้าง	34.0 (48)	20.3 (35)	26.5 (83)
รวม	100.0 (147)	100.0 (172)	100.0 (313)	

โดยตำแหน่งของสถานภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อเปรียบเทียบข้อคิดเห็นที่มีต่อสภาพความมั่นคง กลุ่มผู้นำคิดว่าการลักเล็กขโมยน้อยร้อยละ 50.6 กลุ่มประชาชนคิดว่ามีร้อยละ 43.4 ด้านการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ กลุ่มประชาชนเห็นว่ามีบ้างร้อยละ 29.5 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มผู้นำที่คิดว่ามีบ้างร้อยละ 17.1

ตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบสถานภาพทางสังคมกับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน
หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	สถานภาพทางสังคม		รวม	
	ผู้นำ	ประชาชน		
1. การลักเล็กขโมยน้อย	ไม่มี	49.4 (38)	56.6 (137)	54.9 (175)
	มีบ้าง	50.6 (39)	43.4 (105)	45.1 (144)
รวม		100.0 (77)	100.0 (242)	100.0 (319)
2. การปล้นทรัพย์สิ้น	ไม่มี	90.7 (68)	90.8 (218)	90.8 (285)
	มีบ้าง	9.3 (7)	9.2 (22)	9.2 (29)
รวม		100.0 (75)	100.0 (240)	100.0 (315)
3. การทำร้ายร่างกาย	ไม่มี	88.2 (67)	80.8 (194)	82.6 (261)
	มีบ้าง	11.8 (9)	19.2 (46)	17.5 (55)
รวม		100.0 (76)	100.0 (240)	100.0 (316)
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ	ไม่มี	82.9 (63)	70.5 (167)	73.5 (230)
	มีบ้าง	17.1 (13)	29.5 (70)	26.5 (83)
รวม		100.0 (76)	100.0 (237)	100.0 (313)

เมื่อเปรียบเทียบรายได้กับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน จากตารางที่ 36 ดูจากกลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำสุด คือ น้อยกว่า 30,000 บาท/ปี พบว่าส่วนใหญ่จะพบกับปัญหาเรื่อง การลักเล็กขโมยน้อย จำนวนร้อยละ 52.5 รองลงมาเป็นเรื่อง การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติร้อยละ 21.1 และการทำร้ายร่างกายร้อยละ 17.9 ในกลุ่มบุคคลที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 ถึง 100,000 บาท พบว่ามีการลักเล็กขโมยน้อยสูงสุด รองมาเป็นเรื่องของการทำร้ายร่างกาย และการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติร้อยละ 47.3, 18.1 และ 17.6 ตามลำดับ ในส่วนของผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 100,000 บาท มีปัญหาการลักเล็กขโมยน้อยสูงสุด รองลงมาเป็นเรื่อง การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติและการทำร้ายร่างกายจำนวนร้อยละ 41.3, 33.3 และ 16.9 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงสภาพความมั่นคงแล้ว พบว่าในทุกกลุ่มรายได้จะพบปัญหาเรื่อง การลักเล็กขโมยน้อยสูงที่สุดโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำ รองลงมาเป็นเรื่อง การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติและการทำร้ายร่างกาย ส่วนการปล้นทรัพย์สินมีอยู่บ้างและในกลุ่มผู้ที่มีรายได้สูงจะมีมากกว่ากลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่ำ

ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบรายได้กับสภาพความมั่นคงของหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	รายได้ (บาท)			รวม	
	< 30,000	30,001-100,000	> 100,000		
1. การลักเล็กขโมยน้อย	ไม่มี	47.5 (28)	52.7 (49)	58.7 (98)	54.9(175)
	มีบ้าง	52.5 (31)	47.3 (44)	41.3 (69)	45.0(144)
รวม		100.0 (59)	100.0 (93)	100.0(167)	100.0(319)
2. การปล้นทรัพย์สิน	ไม่มี	92.9 (52)	91.5 (86)	89.7(148)	90.8(286)
	มีบ้าง	7.1 (4)	8.5 (8)	10.3 (17)	9.2 (29)
รวม		100.0 (56)	100.0 (94)	100.0(165)	100.0(315)

ตารางที่ 36 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	รายได้ (บาท)			รวม	
	< 30,000	30,001-100,000	> 100,000		
3. การทำร้ายร่างกาย	ไม่มี	82.1 (46)	81.9 (77)	83.1(138)	82.6(261)
	มีบ้าง	17.9 (10)	18.1 (17)	16.9 (28)	17.4 (55)
รวม		100.0 (56)	100.0 (94)	100.0(166)	100.0(316)
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อ ประเทศชาติ	ไม่มี	78.9 (45)	82.4 (75)	66.7(110)	73.5(230)
	มีบ้าง	21.1 (12)	17.6 (16)	33.3 (55)	26.5 (83)
รวม		100.0 (57)	100.0 (91)	100.0(165)	100.0(313)

จากการวิจัยซึ่งได้สัมภาษณ์ในปี พ.ศ.2531 ได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งอยู่ในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา คือ ปี พ.ศ.2525 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มโครงการอบรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านเป้าหมาย จากตารางที่ 37 พบว่าสภาพความมั่นคงดีขึ้น ปัญหาด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นน้อยลงกว่าเดิม ด้านการลักเล็กขโมยน้อย ผู้ตอบว่าน้อยลงกว่าเดิมร้อยละ 64.2 ด้านการปล้นทรัพย์สินน้อยลงร้อยละ 63.0 การทำร้ายร่างกายน้อยลงร้อยละ 60.3 และการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศาติน้อยลงร้อยละ 57.1 ในระดับความมั่นคงที่ผู้ตอบเห็นว่าเท่าเดิม ในเรื่องการปล้นทรัพย์สินร้อยละ 37.0 การทำร้ายร่างกายร้อยละ 33.2 การลักเล็กขโมยน้อยร้อยละ 25.8 และการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติร้อยละ 28.3 ระดับความมั่นคงที่ผู้ตอบคิดว่ามีเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมีการคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติร้อยละ 14.6 การลักเล็กขโมยน้อยร้อยละ 10.0 และการทำร้ายร่างกายร้อยละ 6.6 ส่วนการปล้นทรัพย์สินไม่มีผู้ตอบว่าเพิ่มขึ้น

เมื่อดูจากภาพรวมของสภาพความมั่นคงหลังจากระยะเวลา 5 ปีที่โครงการดำเนินการในพื้นที่ ระดับของความมั่นคงในทุกตัวแปรจะดีขึ้น กล่าวคือมีปัญหาลดน้อยลง ในปัญหาที่ทางผู้วิจัยกำหนดให้เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงน้อยก็จะลดลงมากและลดน้อยลงตามลำดับในปัญหาที่มีความรุนแรงมากขึ้น เช่น การคุกคามจากผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ

ตารางที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบสภาพความมั่นคงของหมู่บ้านภายในระยะเวลา 5 ปี

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สภาพความมั่นคง	ระดับความมั่นคง			รวม
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	น้อยลง	
1. การลักเล็กขโมยน้อย	10.0 (28)	25.8 (72)	64.2 (179)	100.0 (279)
2. การปล้นทรัพย์สิน	0.0 (0)	37.0 (81)	63.0 (138)	100.0 (219)
3. การทำร้ายร่างกาย	6.6 (15)	33.2 (76)	60.3 (138)	100.0 (229)
4. การคุกคามจากผู้ไม่หวังดี ต่อประเทศชาติ	14.6 (35)	28.3 (68)	57.1 (137)	100.0 (240)

ทัศนคติต่อโครงการ

การศึกษาค้นทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อโครงการ ได้กำหนดประเด็นเพื่อพิจารณาโดยสอบถามจากตัวแปรความคิดเห็นที่มีต่อการจัดตั้งกลุ่ม, ความร่วมมือในการพัฒนา, ชุติรักษาความปลอดภัย, การเคลื่อนย้ายแรงงานและกรรมการหมู่บ้าน ตารางที่ 38 จากการประมวลโดยภาพรวมแล้วผู้ตอบมีทัศนคติในทางที่เห็นด้วยค่อนข้างสูง โดยเฉพาะความพอใจที่มีต่อชุติรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้านสูงถึงร้อยละ 90.9 ความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ ที่รองลงมามีคนวัยทำงานคงทำงานอยู่ในหมู่บ้านร้อยละ 83.5 การตั้งกลุ่มตรงตามความต้องการของชาวบ้านร้อยละ 76.9, กรรมการหมู่บ้านช่วยในการพัฒนาร้อยละ 65.2 และชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนาร้อยละ 62.2

มีผู้ที่ไม่ทราบในเรื่องที่สอบถามเรื่องของการตั้งกลุ่มตรงตามความต้องการของชาวบ้าน สูงถึงร้อยละ 17.4 รองลงมาคือไม่ทราบเรื่องกรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนาหมู่บ้านร้อยละ 13.6 แต่ในเรื่องของชุติรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้านทุกคนทราบหมด ซึ่งถือเป็นความสำเร็จของการให้ข่าวเรื่อง การจัดกลุ่มปฏิบัติการในด้านการรักษาความปลอดภัย คำตอบของผู้ที่มีความเห็นไม่ตรงกับโครงการในเรื่องของชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนาและกรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนามีจำนวนร้อยละ 29.8 และ 21.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 แสดงทัศนคติที่มีต่อโครงการ

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ทัศนคติต่อโครงการ	ความคิดเห็น			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	
1. การตั้งกลุ่มตรงความต้องการ ของชาวบ้าน	76.9 (243)	5.7 (18)	17.4 (55)	100.0 (316)
2. ชาวบ้านให้ความร่วมมือใน การพัฒนา	62.2 (196)	29.8 (94)	7.9 (25)	100.0 (315)
3. ชาวบ้านพอใจที่มีชุด รบก. หมู่บ้าน	90.9 (281)	9.1 (28)	0.0 (0)	100.0 (309)
4. คนวัยทำงานไปทำงานนอก หมู่บ้าน	11.1 (35)	83.5 (263)	5.4 (17)	100.0 (315)
5. กรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนา มาก	65.2 (206)	21.2 (67)	13.6 (43)	100.0 (316)

ตารางการแสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาไทย กับ ทัศนคติที่มีต่อโครงการจากตัวแปรทั้งหมดจำนวนผู้ตอบเห็นด้วยกับโครงการในทุก ๆ ด้านจะสูงกว่าที่ไม่เห็นด้วย และเมื่อแยกเปรียบเทียบกับการใช้ภาษาไทยดังตารางที่ 39 จะพบว่าผู้ที่พูดภาษาไทยได้จะเห็นดีกับการตั้งกลุ่มตรงตามความต้องการของชาวบ้าน, ชาวบ้านพอใจที่มีชุด รบก., และคนวัยทำงานไม่ได้อพยพไปทำงานนอกหมู่บ้านในจำนวนสูง คือร้อยละ 82.7, 93.7 และ 89.5 ตามลำดับ ส่วนในเรื่อง ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนา และกรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนามากนั้นมีความเห็นขัดแย้งค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 32.0 และ 23.6 ตามลำดับ ในส่วนของผู้ที่พูดภาษาไทยได้บ้าง/ไม่ได้นั้น จะมีสัดส่วนของความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่ทราบค่อนข้างสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจากอุปสรรคในการสื่อสาร ทำให้ไม่เข้าใจหรือไม่ทราบในเรื่อง นโยบายการทำงานของทางราชการ

ตารางที่ 39 แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภาษาไทยกับทัศนคติต่อโครงการ

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ทัศนคติต่อโครงการ	การใช้ภาษาไทย		รวม
	พูดได้	พูดได้บ้าง/ไม่ได้	
1. การตั้งกลุ่มตรงความต้องการของชาวบ้าน			
ใช่	82.7 (215)	50.0 (28)	76.9 (243)
ไม่ใช่	3.1 (8)	17.9 (10)	5.7 (18)
ไม่ทราบ	14.2 (37)	32.1 (18)	17.4 (55)
รวม	100.0 (260)	100.0 (56)	100.0 (316)
2. ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนา			
ใช่	63.7 (165)	55.4 (31)	62.2 (196)
ไม่ใช่	32.0 (83)	19.6 (11)	29.8 (94)
ไม่ทราบ	4.2 (11)	25.0 (14)	7.9 (25)
รวม	100.0 (259)	100.0 (56)	100.0 (315)
3. ชาวบ้านพอใจที่มีชุด รบภ.หมู่บ้าน			
ใช่	93.7 (238)	78.2 (43)	90.9 (281)
ไม่ใช่	6.3 (16)	21.8 (12)	9.9 (28)
ไม่ทราบ	0.0 (0)	0.0 (0)	0.0 (0)
รวม	100.0 (254)	100.0 (55)	100.0 (309)

ตารางที่ 39 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ทัศนคติต่อโครงการ	การใช้ภาษาไทย		รวม
	พูดได้	พูดได้บ้าง/ไม่ได้	
4. คนวัยทำงานไปทำงานนอกหมู่บ้าน			
ใช่	8.5 (22)	22.8 (13)	11.1 (35)
ไม่ใช่	89.5 (231)	56.1 (32)	83.5 (263)
ไม่ทราบ	1.9 (5)	21.1 (12)	5.4 (17)
รวม	100.0 (258)	100.0 (57)	100.0 (315)
5. กรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนามาก			
ใช่	67.6 (175)	54.4 (31)	65.2 (206)
ไม่ใช่	23.6 (61)	10.5 (6)	21.2 (67)
ไม่ทราบ	8.9 (23)	35.1 (20)	13.6 (43)
รวม	100.0 (259)	100.0 (57)	100.0 (316)

การเปรียบเทียบทัศนคติ ต่อโครงการ กับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มผู้มีรายได้ระหว่าง 30,000 บาท ถึง 100,000 บาทต่อปี จะมีความคิดเห็นยอมรับในเรื่องต่อไปนี้ค่อนข้างสูงคือการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ตรงตามความต้องการของชาวบ้านร้อยละ 79.8 คนวัยทำงานคงทำงานในหมู่บ้านร้อยละ 86.2 และชาวบ้านให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านร้อยละ 66.0 ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 100,000 บาทต่อปี เห็นด้วยค่อนข้างสูงในเรื่องที่ชาวบ้านพอใจที่มีชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ร้อยละ 93.8 และการที่กรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนาหมู่บ้านมากร้อยละ 70.3 ในส่วนของผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปี ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในทางขัดแย้งต่อโครงการ ยกเว้นด้านความพอใจที่มีชุด รบก. ซึ่งทัศนคติของคนกลุ่มนี้พอใจกับการมีชุด รบก. สูงถึงร้อยละ 93.1 ส่วนกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางระหว่าง 30,000 บาทถึง 100,000 บาทต่อปี คิดว่าไม่พอใจกับชุด รบก. ร้อยละ 15.2 ดูจากตารางที่ 40

ตารางที่ 40 แสดงการเปรียบเทียบรายได้กับทัศนคติต่อโครงการ

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ทัศนคติต่อโครงการ	รายได้ (บาท)			รวม
	< 30,000	30,000-100,000	> 100,000	
1. การจัดกลุ่มตรงตามความต้องการ ของชาวบ้าน				
ใช่	74.6 (44)	79.8 (75)	76.2(125)	77.0(244)
ไม่ใช่	6.8 (4)	3.2 (3)	6.7 (11)	5.7 (18)
ไม่ทราบ	18.6 (11)	17.0 (16)	17.1 (28)	17.4 (55)
รวม	100.0 (59)	100.0 (94)	100.0(164)	100.0(317)
2. ชาวบ้านมีความร่วมมือในการพัฒนา				
ใช่	56.1 (32)	66.0 (62)	62.4(103)	62.3(197)
ไม่ใช่	36.8 (21)	27.7 (26)	28.5 (47)	29.7 (94)
ไม่ทราบ	7.0 (4)	6.4 (6)	9.1 (15)	7.9 (25)
รวม	100.0 (57)	100.0 (94)	100.0(165)	100.0(316)
3. ชาวบ้านพอใจที่มีชุด รปภ.หมู่บ้าน				
ใช่	93.1 (54)	84.8 (78)	93.8(150)	91.0(282)
ไม่ใช่	6.9 (4)	15.2 (14)	6.3 (10)	9.0 (28)
ไม่ทราบ	-	-	-	-
รวม	100.0 (58)	100.0 (92)	100.0(160)	100.0(310)
4. คนวัยทำงานไปทำงานนอกหมู่บ้าน				
ใช่	11.9 (7)	9.6 (9)	11.7 (19)	11.1 (35)
ไม่ใช่	81.4 (48)	86.2 (81)	82.8(135)	83.5(264)
ไม่ทราบ	6.8 (4)	4.3 (4)	5.5 (9)	5.4 (17)
รวม	100.0 (59)	100.0 (94)	100.0(163)	100.0(316)

ตารางที่ 40 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

ทัศนคติต่อโครงการ	รายได้ (บาท)			รวม
	< 30,000	30,000-100,000	> 100,000	
5. กรรมการหมู่บ้านช่วยพัฒนามาก				
ใช่	57.6 (34)	61.3 (57)	70.3(116)	65.3(207)
ไม่ใช่	25.4 (15)	24.7 (23)	17.6 (29)	21.1 (67)
ไม่ทราบ	16.9 (10)	14.0 (13)	12.1 (20)	13.6 (43)
รวม	100.0 (59)	100.0 (93)	100.0(165)	100.0(317)

ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตามโครงการพบว่า การใช้ประโยชน์มากที่สุดที่ศูนย์กลางหมู่บ้านร้อยละ 55.1 รองลงมาเป็นการใช้ประโยชน์จากหอตรวจการณ์/หอกระจายข่าวร้อยละ 25.9 ส่วนที่คิดว่าไม่ได้ใช้ประโยชน์เลยสูงสุดคือ บัอมยามจำนวนผู้ตอบร้อยละ 70.5 ในหัวข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้ตอบมีความเห็นว่าใช้ประโยชน์มากถึงร้อยละ 44.9 ซึ่งประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ เช่น รั้ว ที่อ่านหนังสือ ฯลฯ

ตารางที่ 41 แสดงการใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างในหมู่บ้าน

หน่วย : ร้อยละ (จำนวน)

สิ่งก่อสร้าง	การใช้ประโยชน์				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ใช้	
1. ศูนย์กลางหมู่บ้าน	55.1(174)	32.3(102)	12.7 (40)	0.0 (0)	100.0(316)
2. หอตรวจการณ์/หอกระจายข่าว	25.9 (82)	25.9 (82)	10.1 (32)	38.2(121)	100.0(317)
3. บัอมยาม	18.9 (59)	0.0 (0)	10.6 (33)	70.5(220)	100.0(312)
4. อื่น ๆ	44.9 (22)	0.0 (0)	0.0 (0)	55.1 (27)	100.0 (49)